

Есимсиитова З.Б.^{1,2}, Конысбаева А.Ә.¹, Токтар М.²,
Акимбаева А.Б.², Нұралы Ә.М.²

¹Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, қ. Алматы, Қазақстан

²«Жалын» ғылыми өндірістік-техникалық орталығы, қ. Алматы, Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖЕРДІҢ ТЕХНОГЕНДІК БАСТАУЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Түйіндемесі. Қазақстанның үлкен территориясы топырақтың әртүрлілігімен және топырақ жамылғысының күрделі құрылымымен ерекшеленеді. Топырақтың ауыр металдармен ластануы, әсіресе ірі қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының маңында экологиялық мәселелердің бірі болып табылады. Топырақтағы ауыр металдардың құрамын анықтау, олардың трансформациялануы және азық пен жемге енуі үлкен ғылыми және практикалық қызығушылық тудырады. Топырақта ауыр металдардың жиналуы олардың өсімдіктердегі концентрациясының жоғарылауына алып келеді. Бұл халықтың денсаулығына әсер етеді. Сондықтан, топырақта ауыр металдар мөлшері жоғары деген аймақтарды зерттеу мен анықтаудың маңызы артып отыр. Мақалада тау-кен кәсіпорындарына іргелес аумақтардағы топырақ пен өсімдік жамылғысын зерттеу нәтижелері жинақталған түсті және сирек металдар өндіретін зауыттар.

Түйінді сөздер: ауыр металдар, топырақ, топырақ, эрозия, топырақ, ластану, шекті рұқсат етілген концентрация, егіс алқаптары, агрохимия.

Аннотация. Большая территория в Казахстане отличается многообразием почв, сложнейшей структурой почвенного покрова. Загрязнение почв тяжелыми металлами, особенно в окрестностях крупных городов и промышленных центров является одной из экологических проблем. Большой научный и практический интерес представляет определение содержания тяжелых

Жұмыс Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің қаржылық қолдауымен АР19677698 «Техногендік қалдықтардың топырақ жамылғыларының қасиеттеріне әсерін бағалау және экологиялық қолайсыз өнеркәсіптік аймақтарды қалпына келтіру әдісін әзірлеу» жобасы аясында жүзеге асырылды.